

Fruitig tuinplezier toegewenst met de nieuwe Fruit-ABC-nieuwsbrief!
Kunt u deze nieuwsbrief niet goed lezen? Online [pdf-versie](#).

VOORWOORD

Lichte nachtvorst is geen probleem om overdag te snoeien. De maand december is ideaal om druiven in kas/serre te snoeien. Pluk nu de laatste kiwi's en je kunt ze daarna snoeien. Houtig kleinfruit kan je nu (op een droge dag) snoeien, maar als je snoeit in maart, dan genezen de snoeiwonden beter. Fruitbomen die je in december plant, wortelen het beste.

Actuele onderwerpen.

INHOUD

Voorwoord.....	1
Fruitige tuintips voor december.....	1
Snoei	1
Fruitsoorten snoeien in december.	1
Druiven in kas/serre snoeien.....	2
Vermeerdering	2
Fruitsoorten te stekken in december... 2	
Fruitonderstammen stekken.....	2
Planten.....	2
Fruitbomen en struiken met kale wortels planten!.....	2
Onderhoud	3
Vorstscheuren bij bomen voorkomen.. 3	
Allerlei.....	3
Agenda met uit-tips.....	3
December 2023	3
Januari 2024	4

FRUITIGE TUINTIPS VOOR DECEMBER.

Planten: blauwe honingbes, bramen, frambozen en josta.
Beste maand om bomen en struiken met naakte wortels te planten.

Snoeien: serredruiven, oudere kiwiplanten en kiwibessen.
Snoeien van zwak groeiende appelbomen en kweeperen.
Eenjarige enttewijgen van steenfruit knippen en koel bewaren (eind dec.).
Stekken van vijgen en zwarte moerbeï.
Winterstekken van trosbessen en kwee.
Inkuilen van snoei-/stekhout van vijgen.
Wildopslag van (laagstam) fruitbomen verwijderen en eventueel verwerken tot winterstekken voor gebruik als onderstam.
Bekalken van te zure grond.
Fruitbomen beschermen tegen wildvraat en vorstscheuren.
Mummies verwijderen.
Lijmbanden aanbrengen bij fruitbomen tegen de wintervlinder.
Ruim in de serre/kas alle verdroogde (druiven)bladeren op!

Van sommige onderwerpen kan je in deze nieuwsbrief meer lezen.

SNOEI

Fruitsoorten snoeien in december.

Raadpleeg de

[fruitsnoei-](#)

[kalender](#). In

december kan je snoeien:

FRUITSOORT	Snoeikalender per maand											
Nederlandse naam	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
Kiwibes, kiwiberry												
Gewone kiwi												
Krentenboomje												
Aardbeiboom												
appelbes												
Pawpaw												
Tamme kastanje												
Sierkwee, dwergkwee												
Citroen, siroonappel												

zwakgroeiende (laagstam) appelbomen & perenbomen, kiwi's, kiwibessen, vijg, bramen, frambozen, Japanse wijnbes, kruisbessen, rode & witte trosbessen, tayberry, zwarte trosbessen, *Ribes odoratum* en kas- of serredruiven.

Een vroege snoei versterkt de groei!

Raadpleeg de volledige snoeikalender in de Groente- en Fruit Encyclopedie!
Verwijder alle **mummies** (= verdroogde vruchten) uit uw fruitbomen. Zij zijn een besmettingsbron voor het volgende

groeiseizoen.

Als het overdag kouder is dan -3°C, dan kan je het snoeien beter uitstellen.

Snoei op een droge dag zodat de wonden snel opdrogen.

Wondbehandeling is meestal niet nodig.

[Lees meer](#)

Druiven in kas/serre snoeien.

In openlucht en in de kas/serre kan je nu druiven planten. Zie [planttips!](#)

Snoeitijdstip.

- Snoei kas- of serredruiven bij voorkeur in december.

- Snoei openluchtdruiven in januari of in februari.

Te laat snoeien geeft kans op sap verlies.

Werkwijze bij het snoeien.

Een volwassen druivelaar mag slechts 20-25 trossen dragen.

Snoei daarom voldoende vruchttakken weg.

Laat per draagspoor slechts één **stevige** twijg staan. Snoei altijd terug tot op één stevige (dikke) eenjarige twijg.

Deze twijg kan je insnoeien op 2 of 3 (5) goede ogen/ knoppen. Het aantal knoppen waarop je snoeit is afhankelijk van het ras. Snoei altijd ca 3 cm boven een knop of snoei net onder een hogerstaande knop. [Lees meer.](#)

VERMEERDERING

Fruitsoorten te stekken in december.

Kweeperen, druiven, **vijg**,

witte- en zwarte

moerbeï, kersonderstam 'Colt', trosbessen, pruimonderstam, mirabelpruim, jostabes, gele Ribes, kruisbes, frambozen en blauwe bessen. Raadpleeg de [fruitstekkalender](#) (pdf).

De meeste soorten kan je als winterstek in openlucht inkuilen.

[Lees meer in de stekkalender](#)

Fruitonderstammen stekken

Onderstammen van peer (kwee), kers (Colt) en pruim kan je in november - december vermeerderen met winterstekken of twijgstekken. Gebruik stevige eenjarige twijgen om er gewone stekken (1) of hielstekken (2) uit te knippen. Steklengte is 20-25 cm. De houtige winterstekken worden in een busse (= bundel) gebonden, geëtiketteerd en tijdelijk ingelegd op een schaduwrijke plaats in openlucht. In maart worden ze afzonderlijk geplant.

Goed gewortelde stekken kunnen in augustus geoculeerd worden. [Lees meer.](#)

PLANTEN

Fruitbomen en struiken met kale wortels planten!

Indien de omstandigheden om te planten gunstig zijn (grond niet te nat en geen vorst overdag) dan is de maand december ideaal om planten met kale wortels (naakte wortels, zonder potkluit) te planten.

Voor al bij appelbomen is de **bloeitijd en kruisbestuiving** belangrijk. [Meer info.](#)

Bomen en struiken met kale of naakte wortels zijn goedkoper dan planten in potten. Tijdens het transport moeten de wortels beschermd worden tegen uitdrogen.

Indien er niet direct geplant kan worden, dan moeten de bomen & struiken tijdelijk ingekuuld worden.

Vorstgevoelige planten zoals kiwibessen, pawpaw, kaki en vijgen kan je beter in het late voorjaar planten. [Lees meer.](#)

Groepsaankoop van streek-eigen bomen, fruitbomen en fruitstruiken voor landbouwers en tuinbouwers in de *Provincie Oost-Vlaanderen*. Plaats je bestelling voor 1 januari 2024. [Info.](#)

ONDERHOUD

Vorstscheuren bij bomen voorkomen.

Vorstscheuren ontstaan bij sommige (fruit)boomsoorten. Vooral jonge appel- en perenbomen zijn gevoelig.

Oorzaken.

- Door een plotse en snelle temperatuurdaling, krimpt het spinhout veel sneller dan de binnenste houtdelen.
- Door te grote temperatuurverschillen kan de stam over een bepaalde lengte, vaak met een hevige knal openbarsten. Het scheuren kan optreden bij zware nachtvorst en zonnig weer overdag.
- In de groeiperiode (zomer) zijn er soms ook **groeischeuren** en na zonnebrand ontstaan soms ook scheuren.

Preventie.

Je kunt de stam en de middentak preventief wit maken. Een eerste behandeling doe je in november-december. Een tweede behandeling doe je in februari.

Producten.

- Stamafwitmiddel, *arboflex* (= handelsproducten)
- Een zelf te maken afwitmiddel bestaat uit gedroogde koemest (125 g) of verse koemest (750 g), leem of klei (250 g), zeewierenkalk (1,25 kg) en water. [Info](#).

ALLERLEI

In volgende nieuwsbrief.

SNOEI:

Te snoeien in januari.

Appelbomen eenvoudig snoeien.

Druiven in openlucht snoeien.

Kiwibessen 'Issai' snoeien.

VERMEERDERING:

Te stekken in januari.

Enthout knippen en bewaren.

PLANTEN:

Fruitsoorten voor kas of serre.

ONDERHOUD:

Bekalken van te zure grond.

Wildvraat aan fruitbomen voorkomen.

Vijgen beschermen tegen wintervorst.

Boekentips.

- Groente- en Fruit Encyclopedie. [Info](#).
- Gemakkelijk fruit. Uit eigen tuin, van terras of balkon. [Info](#). Nog te bekomen bij de auteur.
- ABC van het plantenlatijn. Betekenis van botanische namen. [Info](#).

AGENDA MET UIT-TIPS

Bij interesse neem je contact op met de organisator door op de link te klikken.

Op zoek naar een spreker/lesgever voor uw vereniging? [Lees meer](#).

December 2023

- Zaterdag 2 december 2023 (13u30) **Workshop stekken** diverse soorten fruitstruiken en onderstammen. Locatie: Rawijs te B-9080 Lochristi. Deelname: 20 ofwel 25 € (Velt/Tuinhier leden en niet-leden). [Inschrijven](#).
- Za 2 dec (9-12u) **Snoeicursus van houtig kleinfruit**. Deelname 20€. Locatie: Tectura Tuinbouwschool, B-9090 Melle. [Inschrijven](#).
- Za 2, 9 en 16 december 2023 (9u30) **Snoeicursus appel- en perenbomen**. Deelname 45€. Locatie: 't Olde Ras, NL-Doesburg. [Meer info](#).
- Di 5 dec 2023 (19u30) Voordracht "bestuiving van fruitsoorten" te B-9255 Buggenhout. [Meer info](#).
- Do 7 dec 2023 (19u30) Voordracht "snoeien van druivelaars" te B-2560 Kessel. [Meer info](#).
- Za 9 dec 2023 (14u) **Snoeidemo van druiven en kiwibes**. Deelname 10 Euro. Locatie: Kruisbessen Proeftuin te B-9930 Lievegem (Zomergem). [Info](#).
- Za 9 dec 2023 (10u) Praktische **snoei van druiven** te B-2222 Itegem. [Info](#).
- Za 9 december 2023 (9-16u) Workshop **snoeien van fruitbomen**. Locatie: B-3500 Hasselt. Deelname 10€. [Info](#).
- Zo 10 dec 2023 (9u30) Voordracht "ziekten en plagen bij kleinfruit en druiven". Locatie: 't Schutterslokaal, Sint Martensstraat 8 te B-9660 Opbrakel. [Info](#).
- Wo 13 dec 2023 (19u30) Voordracht **druiventeelt** te B-2491 Olmen. [Info](#).

- 13 december, 17 januari en 14 februari (9-17u) **cursus biologische fruitteelt**. Org: Pcfruit en Delphy. [Info](#).
- Do 14 dec (19u) Voordracht "**kleinfruit**" te B-8211 Aartrijke. [Info](#).
- Do 14 dec (19u30) Voordracht **aardbeiteelt** (soorten, teelt en verzorging) te B-3200 Aarschot. [Info](#).
- Vrij 15 december 2023 (8u30 - 16u) Cursus "**Snoeien van laag- en hoogstam fruitbomen**" (theorie en praktijk). Reservedata zijn za 20 januari 2024 en vr 8 maart 2024. Kostprijs: 195 €. Locatie: PCLT te B-8800 Roeselare. [Meer info](#).
- Za 16 dec **Snoeidemo druiven** te B-2230 Ramsel. [Info](#).
- Zo 17 dec 2023 (10u) **Wintersnoei van druivelaars** (theorie én praktijk). Deelname 10€ (hapje en drankje inbegrepen). Locatie: Huis van Oscar, Vredebergstraat 6, B-2500 Lier. [Info](#).
- Zo 17 dec (9u30) Voordracht "**tomatenteelt**" te B-8791 Beveren Leie (Waregem). [Info](#).
- **Januari 2024**
- Za 13 januari 2024 (9u) Workshop **fruitbomen snoeien**. Locatie: Kasteel Meylandt te Heusden-Zolder. [Info](#).
- Za 13 januari 2024 Cursus **wintersnoei fruitbomen** (laagstam). Deelname 85€. Locatie: Fruithof. NL- 8382 CE Frederiksoord. [Info](#).
- Zo 14 jan 2024 (10u) Voordracht **vijgenteelt**. Te B-1700 Dilbeek. [Info](#).
- Zo 14 jan 2024 Voordracht "**pawpaw en blauwe bes**" te B-2801 Heffen. [Info](#).
- Di 16 jan 2024 (19u30) Voordracht "**biologische teelt van zoete aardappel**" te B-9200 Grembergen. [Info](#).
- Do 18 januari 2024 en 28 januari Lessenreeks "**snoeien fruitbomen**" (theorie en praktijk) te B-1980 Zemst. (Pomko) Deelname 120 €. [Meer info](#).
- Za 20 januari 2024 (13u) "**Snoeidemo van fruitbomen**" in het fruitteelt museum te Kapellen (NL). Deelname 10€. [Meer info](#).
- Zo 21 jan 2024 (10u) **Snoeidemo van houtig kleinfruit** (trosbes, kruisbes,

- braam en framboos). Deelname 10 Euro. Locatie: Kruisbessen Proeftuin te B-9930 Lievegem (Zomergem). [Info](#).
- Zat 27 januari 2024 (13u30) Workshop **stekken** van diverse soorten struiken (praktijk). Locatie: Rawijs te B-9080 Lochristi.Org: Voedselbos De Zoetenhof [Inschrijven](#).
- Za 10 febr 2024 (14u) **Ent-event** (enthout en onderstammen te bekomen). NBS, B-2800 Mechelen. [Meer info](#).
- xx januari/februari 2024 Snoeicursus fruitbomen in NL Limburg. [Info](#).

SLOT

Nog geen abonnee? [Schrijf je nu in voor deze Fruit-nieuwsbrief](#).

Komt deze nieuwsbrief bij jou in de SPAM box? Voeg het emailadres gdekinder@gmail.com toe tot de contacten van uw emailprogramma en het probleem is meestal opgelost!

SOCIALE MEDIA EN BLOG

Blijf op de hoogte met [facebook](#) (liefhebbers van fruit en fruitteelt), [twitter](#) en [mastodon](#) (**nieuw**)

VORIGE NIEUWSBRIEF LEZEN? (PDF)

Zie [webpagina](#).

Je ontvangt deze nieuwsbrief omdat je je hiervoor opgegeven hebt. Wij gaan zeer voorzichtig om met je persoonsgegevens en doen er alles aan om deze gegevens zo goed mogelijk te beschermen.

Met dank aan Ivan M. voor het nalezen.

TE VEEL NIEUWSBRIEVEN? Klik hier om je [af te melden en uit te schrijven](#)

1 november 2023 - mailing aan 6 170 fruit(tuin)minnende gezinnen.

De website www.fruitabc.be vervangt de website www.houtwal.be.

Bedankt voor uw aandacht!

Guy De Kinder, auteur van de Fruit-ABC nieuwsbrief

Opmaak 25-11-2023 15:03

[Afmelden](#)

[Contact](#)